

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 czerwca 2022 roku

Sąd Apelacyjny w P., Wydział I Cywilny i Własności Intelktualnej

w składzie następującym

Przewodniczący – sędzia Ryszard Marchwicki

Protokolant - sekr. sąd. Ewelina Frąckowiak

po rozpoznaniu w dniu 7 czerwca 2022 roku w P.

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W.

przeciwko K. K.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 17 lutego 2021 r sygn. akt (...)

I. zmienia zaskarżony wyrok:

a) w punkcie 1 w ten tylko sposób ,że zasądzoną tam kwotę 82.883,06 zł obniża do kwoty 58.029.01 zł (pięćdziesiąt osiem tysięcy dwadzieścia dziewięć złotych jeden grosz) , a w pozostałym zakresie powództwo oddala;

b) w punkcie 2 w ten sposób, że zasądza od pozwanej na rzecz powoda 2.901,50 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych ;

II. w pozostałym zakresie apelację oddala ;

III. nakazuje ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Apelacyjny w P.) 1.243,50 zł tytułem częściowego zwrotu nieopłaconej opłaty od apelacji;

IV. nie obciąża pozwanej kosztami zastępstwa procesowego powoda w postępowaniu apelacyjnym.

V. zasądza od powoda na rzecz pozwanej 1.215 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego udzielonego pozwanej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym;

VI. zasądza od Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w P.) na rzecz radcy prawnego K. P. kwotę 3099,96 zł brutto tytułem nie opłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Ryszard Marchwicki

"Niniejsze pismo nie wymaga podpisu własnoręcznego na podstawie § 21 ust. 4 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej jako właściwie zatwierdzone w sądowym systemie teleinformatycznym"

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 28 marca 2018 roku powód (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł o orzeczenie nakazem zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, że pozwana K. K. ma zapłacić na jego rzecz kwotę 82.883,06 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Nadto powód wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów sądowych oraz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Nakazem zapłaty z dnia 29 listopada 2018 r. Sąd nakazał pozwanej K. K., aby zapłaciła na rzecz powoda (...) Bank S.A. z siedzibą w W. kwotę 82.883,06 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 28 marca 2018 r. do dnia zapłaty, a nadto kwotę 9.562 zł z tytułu zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 17 zł z tytułu zwrotu kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz kwotę 5.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (k. 28)

Pismem z dnia 20 grudnia 2018 r. pozwana wniosła sprzeciw od przedmiotowego nakazu zapłaty zarzucając mu błędne ustalenia faktyczne i niewłaściwe zastosowanie przepisów prawa. Z uwagi na powyższe zarzuty pozwana wniosła o uchylenie zaskarżonego nakazu zapłaty w całości i przekazanie sprawy do rozpoznania przez Sąd I instancji w trybie postępowania zwykłego i oddalenie w całości powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania według norm przepisanych.

Pismem z dnia 31 maja 2019 r. pozwana reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pełnomocnika ustanowionego z urzędu wynagrodzenia.

Wyrokiem z dnia 7 lutego 2021 r Sąd Okręgowy w P. :

- 1. zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 82.883,06 zł (osiemdziesiąt dwa tysiące osiemset osiemdziesiąt trzy złote 06/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 28 marca 2018 r. do dnia zapłaty.**
- 2. kosztami sądowymi obciążył pozwaną i w związku z tym zasądza od niej na rzecz powoda kwotę 4.144,15 zł (cztery tysiące sto czterdzieści cztery złote 15/100) tytułem zwrotu kosztów opłaty od pozwu,**
- 3. odstąpił od obciążenia pozwanej kosztami zastępstwa procesowego powoda.**
- 4. zasądził od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w P. na rzecz radcy prawnego K. P. - prowadzącego Kancelarię Adwokacką w P. kwotę 6.480 zł tytułem nie opłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu.**

Podstawą rozstrzygnięcia były następujące ustalenia i wnioski Sądu Okręgowego.

W dniu 27 kwietnia 2015 r. pozwana zawarła z poprzednikiem prawnym powoda (...) Bank (...) S.A. za pośrednictwem pośrednika kredytowego (...) Sp.z o.o. z umowę kredytu gotówkowego nr (...) - zwaną dalej umową kredytu. Zgodnie z § 1 przedmiotowej umowy bank udzielił pozwanej kredytu gotówkowego przeznaczonego częściowo na spłatę zobowiązań finansowych wymienionych w ust.2 pkt.1 umowy kredytu, w wysokości 70.798,05 zł na okres od 27 kwietnia 2015 r. do dnia 5 maja 2025 r. Kredyt był przeznaczony częściowo na spłatę zobowiązań finansowych pozwanej z tytułu umowy kredytu (...) w (...) Bank S.A. w kwocie 2.364,00 zł oraz sfinansowanie kosztów usługi pośrednika kredytowego. Zgodnie z § 2 umowy kredytu bank wypłacił pozwanej kwotę 43.580,00 zł w formie przelewu na rachunek wskazany przez pozwaną, kwotę 2.364,00 zł na rachunek wskazany w dyspozycji Kredytobiorcy, kwotę 12.035,67 zł z tytułu prowizji od udzielonego kredytu w formie przelewu na rachunek banku, kwotę 12.818,38 zł tytułem opłaty pobieranej od kredytobiorcy przez pośrednika w formie przelewu na rachunek wskazany przez

kredytobiorcę w pisemnej dyspozycji. Zgodnie z § 7 umowy kredytu pozwana zobowiązała się do spłaty udzielonego kredytu wraz z należnymi opłatami, prowizjami i odsetkami umownymi w 120 ratach kapitałowo-odsetkowych.

Pozwana po uiszczeniu pięciu pierwszych rat kredytu bez porozumienia z powodem zaprzestała spłaty dalszych rat kapitałowo-odsetkowych. Pismem z dnia 2 lutego 2016 r. powód wypowiedział pozwanej umowę kredytu. Pismami z dnia 9 czerwca 2016 r. i 4 listopada 2015 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty wymagalnego zadłużenia z tytułu umowy kredytu. Wezwania te pozostały bez odpowiedzi ze strony pozwanej.

Pozwana jest osobą leczącą się psychiatrycznie, cierpi na organiczne zaburzenia nastroju. Jej funkcjonowanie intelektualne kształtuje się na pograniczu upośledzenia umysłowego. Dokumentacja wizyt leczenia ambulatoryjnego pozwanej w okresie zawierania kredytu nie wskazuje na istotne pogorszenie jej stanu psychicznego, które mogłoby znieść jej zdolność do rozpoznania podejmowanych czynności. Pozwana w dacie zawarcia z powodem umowy znajdowała się w wyrównanym stanie psychicznym, umożliwiającym jej świadome i swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Jej zdolności w zakresie funkcji werbalnych umożliwiały jej też zrozumienie treści umowy, którą podpisywała i konsekwencji jej zawarcia.

W związku z wątpliwościami co do stanu psychicznego pozwanej Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych na tą okoliczność. W opinii psychiatryczno-psychologicznej z dnia 20 stycznia 2020 r. biegli sądowi stwierdzili, że pozwana w dacie zawarcia z powodem umowy znajdowała się w wyrównanym stanie psychicznym, umożliwiającym jej świadome i swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Jej zdolności w zakresie funkcji werbalnych umożliwiały jej też zrozumienie treści umowy, którą podpisywała i konsekwencji jej zawarcia. Biegli oświadczyli także, że pozwana nie jest osobą upośledzoną umysłowo w zakresie funkcji werbalnych, które w kontekście zobowiązania kredytowego mają zasadnicze znaczenie. Jej zdolność do rozumienia znaczenia podejmowanej decyzji kredytowej oraz wiążących się z nią skutków w postaci konieczności spłaty kwoty była zachowana. Pozwana zdaniem biegłych, jak wskazuje badanie psychologiczne, w zakresie najważniejszych sprawności werbalnych funkcjonuje w zakresie normy dla swojej grupy wiekowej.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd i instancji uznał, że powództwo zasługiwało w całości na uwzględnienie.

Sąd wskazał, że pozwana ostatecznie nie kwestionowała zawarcia umowy pożyczki, podnosiła zaś zarzut nieważności tejże umowy jako zawartej przez nią w stanie wyłączającym świadome podjęcie decyzji i wyrażenie woli. Nadto podniosła także zarzut rażącego naruszenia jej interesów jako konsumenta z uwagi na treść zapisów umowy kredytu oraz nieprawidłowej reprezentacji powoda przy zawieraniu umowy kredytu.

Dalej sąd wskazał iż biorąc pod uwagę treść opinii biegłych sporządzonej na potrzeby niniejszego postępowania pozwanej nie udało się skutecznie wykazać, iż w momencie zawierania umowy kredytu z powodem znajdowała się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Sam bowiem fakt, iż pozwana cierpi na zaburzenia psychiczne nie świadczy jeszcze o tym, iż w momencie składania oświadczenia woli jej stan zdrowia uniemożliwiał jej świadome podjęcie decyzji o zaciągnięciu zobowiązania kredytowego. Co więcej, ze zgromadzonego materiału dowodowego w sprawie wynika, iż pozwana świadomie i celowo zaciągnęła zobowiązanie kredytowe i rozdysonowała otrzymane od powoda środki dokonując zaplanowanych uprzednio prac remontowych. Początkowo także terminowo uiszczała wymagane raty kredytu, aby następnie całkowicie zaprzestać jego spłaty. Mając na uwadze powyższe twierdzenia pozwanej jakoby jej stan psychiczny i choroba spowodowały, iż nie zdawała ona sobie sprawy z charakteru zaciąganego zobowiązania, treści umowy kredytowej czy też konieczności spłaty zobowiązania wraz z odsetkami i opłatami dodatkowymi uznać należy jedynie za element strategii procesowej pozwanej nakierowany na uzyskanie korzystnego rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Podobnie za całkowicie bezzasadne sąd uznał zarzuty pozwanej odnośnie nieprawidłowej reprezentacji powoda przy zawieraniu umowy kredytu. O nieważności zawartej przez strony umowy kredytu nie może świadczyć ani fakt zawarcia przedmiotowej umowy przez pośrednika kredytowego, ani też podnoszony przez pozwaną fakt nieprzedstawienia przez pośrednika, w momencie zawierania umowy z pozwaną umowy bądź innego rodzaju umocowania uprawniającego go do działania w imieniu powoda. Zgodnie bowiem z art. 6a ust. 1 lit b ustawy z

dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz.U. z 2020 r. poz. 1896)¹. Bank może, w drodze umowy zawartej na piśmie, powierzyć przedsiębiorcy lub przedsiębiorcy zagranicznemu, z zastrzeżeniem art. 6d, wykonywanie w imieniu i na rzecz banku pośrednictwa w zakresie czynności wymienionych w art. 5 i 6, polegającego na zawieraniu i zmianie umów kredytów i pożyczek pieniężnych udzielanych osobom fizycznym, w tym kredytu konsumenckiego w rozumieniu ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim. Nie ulega przy tym wątpliwości, iż powód zawierając umowę z pozwaną uprawniony był do działania przez pośrednika. Co więcej uznać także należy, że poprzez przekazanie pozwanej środków zgodnie z dyspozycją zawartą w umowie kredytu potwierdził on czynności pośrednika podejmowane przy zawarciu umowy kredytu. Także uwagi pozwanej odnośnie komparacji umowy kredytu, w ocenie tut. Sądu nie mają wpływu na ważność tejże umowy, gdyż jej treść pozwala w sposób niebudzący wątpliwości zidentyfikować strony umowy i ich obowiązki z niej wynikające.

Podobnie na uwzględnienie nie zasługiwały w ocenie sądu podnoszone przez pozwaną zarzuty odnośnie rażącego naruszenia jej interesu jako konsumenta poprzez ukształtowanie pozakodeksowych kosztów kredytu na kwotę stanowiącą około 54 % całkowitej kwoty kredytu.

Umowa kredytowa pozwanej zawarta została na okres 10 lat, co za tym idzie pozaodsetkowe koszty umowy kredytu w wysokości około 54 % całkowitej kwoty umowy kredytu nie mogą zostać uznane za rażąco wygórowane i naruszające interes pozwanej jako konsumenta. Godzi się ponadto podkreślić, iż to pozwana zaciągając zobowiązanie zdecydowała się skorzystać z usług pośrednika kredytowego, nie udając się bezpośrednio do banku, wobec czego winna była zdawać sobie sprawę, że obowiązana będzie uiścić wygenerowane z tego tytułu koszty.

Nie sposób także wbrew twierdzeniom pozwanej uznać, iż umowa kredytowa łącząca strony narusza art. 30 pkt 10 ustawy o kredycie konsumenckim, zgodnie z którym umowa o kredyt konsumencki powinna określać informację o innych kosztach, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt konsumencki, w szczególności o opłatach, w tym opłatach za prowadzenie jednego lub kilku rachunków, na których są zapisywane zarówno transakcje płatności, jak i wypłaty, łącznie z opłatami za korzystanie ze środków płatniczych zarówno dla transakcji płatności, jak i dla wypłat, prowizjach, marżach oraz kosztach usług dodatkowych, w szczególności ubezpieczeń, jeżeli są znane kredytodawcy, oraz warunki, na jakich koszty te mogą ulec zmianie skoro w umowie łączącej strony wprost wskazano jakie opłaty dodatkowe pozwana jest obowiązana ponieść z tytułu zawarcia tejże umowy.

Ponadto sąd wskazał, że nawet stwierdzenie w niniejszym postępowaniu, iż umowa kredytu łącząca strony narusza bądź to art. 30 ust. 10 bądź art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim nie mogłoby skutkować nieważnością umowy łączącej strony i w rezultacie oddaleniem powództwa w sprawie. Zgodnie bowiem z art. 36a ust. 3 ustawy o kredycie konsumenckim w wypadku zastrzeżenia w umowie kredytowej wyższych niż wynikające z tego przepisu pozaodsetkowych kosztów kredytu bankowi należą się jedynie maksymalne pozaodsetkowe koszty kredytu obliczone w sposób określony w tymże przepisie. Nadto, zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim w przypadku naruszenia przez kredytodawcę art. 29 ust. 1, art. 30 ust. 1 pkt 1-8, 10, 11, 14-17, art. 31-33, art. 33a i art. 36a-36c konsument, po złożeniu kredytodawcy pisemnego oświadczenia, zwraca kredyt bez odsetek i innych kosztów kredytu należnych kredytodawcy w terminie i w sposób ustalony w umowie. Co za tym idzie naruszenie wskazywanych przez pozwaną przepisów mogło co najwyżej doprowadzić do zobowiązania pozwanej do zapłaty na rzecz powoda kwoty w niższej wysokości.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w pkt I wyroku.

O odsetkach ustawowych od zasądanego świadczenia Sąd orzekł na podstawie art. 455 k.c. w zw. z art. 481 § 1 i 2 k.c.

W myśl art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Zgodnie z treścią art. 455 k.c. jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania.

Żądanie zapłaty odsetek ustawowych od zasądzonego świadczenia znajdowało uzasadnienie w powołanych wyżej przepisach.

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 102 k.p.c. i biorąc pod uwagę stan zdrowia pozwanej oraz jej obecną sytuację majątkową odstąpił od obciążania jej kosztami zastępstwa procesowego powoda zasądając od niej na rzecz powoda jedynie kwotę 4.144,15 zł tytułem zwrotu kosztów opłaty od pozwu o czym orzekł w pkt. II wyroku. Ponadto na podstawie par 8 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu orzeczono o kosztach radcy prawnego z urzędu.

Apelację od powyższego wyroku wniosła pozwana która zaskarżyła go w części tj. w punktach 1 i 2.

Skarżąca wniosła o :

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie pierwszym jego sentencji poprzez oddalenie powództwa zgłoszonego w niniejszej sprawie;
- 2) uchylenie zaskarżonego wyroku w punkcie drugim jego sentencji (wobec ewentualnego oddalenia powództwa co do zasady, odpada możliwość obciążenia pozwanej obowiązkiem zwrotu na rzecz powoda opłaty sądowej od pozwu);
- 3) zasądzenie od powoda na rzecz wyznaczonego z urzędu pełnomocnika pozwanej - radcy prawnego K. P. zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu, albowiem koszty pomocy prawnej nie zostały opłacone ani w części ani w całości i to w kwocie 4.981,50 zł brutto (wraz z podatkiem VAT według stawki 23%) i to wobec przepisu §4 ust.2 w zw. z §8 ust.6 w zw. z §16 ust. 1 pkt 2) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (tj. Dz.U. z 2019 r., poz, 68), albowiem wartość przedmiotu sporu wynosi ponad kwotę 50.000 zł, a złożenie apelacji w niniejszej sprawie, w szczególności wobec zawartych w apelacji pytań prejudycjalnych do TSUE wymagało zwiększonego nakładu pracy pełnomocnika oraz wsparcia się pomocą prawną innego pełnomocnika (pełnomocnika substytucyjnego pozwanej w postępowaniu apelacyjnym - radcy prawnego S. K.).
- 4) w przypadku oddalenia apelacji o zasądzenie od Skarbu Państwa ~ Sądu Okręgowego w P. na moją rzecz jako wyznaczonego z urzędu pełnomocnika pozwanej zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu, albowiem koszty pomocy prawnej nie zostały opłacone ani w części ani w całości i to w kwocie 4.981,50 zł brutto (wraz z podatkiem VAT według stawki 23%) i to wobec przepisu §4 ust.2 w zw. z §8 ust.6 w zw. z §16 ust. 1 pkt 2) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (tj. Dz.U. z 2019 r., poz. 68), albowiem wartość przedmiotu sporu wynosi ponad kwotę 50.000 zł , a złożenie apelacji w niniejszej sprawie w szczególności wobec zawartych w apelacji pytań prejudycjalnych do TSUE wymagało zwiększonego nakładu pracy pełnomocnika oraz wsparcia się pomocą prawną innego pełnomocnika (pełnomocnika substytucyjnego pozwanej w postępowaniu apelacyjnym - radcy prawnego S. K.).

Skarżąca zarzuciła :

1. naruszenia prawa materialnego, tj. art. 38 i art. 39 Kodeksu cywilnego poprzez nieuzasadnione przyjęcie przez Sąd I instancji, iż doszło do zawarcia umowy pomiędzy stronami procesu o treści wynikającej z dokumentu umowy, przedłożonego do pozwu, pomimo że, powodowy bank nie był należycie reprezentowany przy zawarciu umowy, podpisanej przez pozwaną;

2. naruszenia prawa materialnego, tj, art. 385^{* 1 2} Kodeksu cywilnego poprzez brak należytego rozpoznania przez Sąd I instancji zarzutu bezskuteczności wobec pozwanej jako konsumenta, który nie miał możliwości negocjacji postanowień umowy - w zakresie, w jakim umowa zastrzega poza odsetkowe koszty udzielonego kredytu konsumenckiego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja zasługiwała na częściowe uwzględnienie.

Pozwana w dniu 27 kwietnia 2015 r zawarła umowę o kredyt gotówkowy na mocy którego Bank udzielił pozwanej kredytu w wysokości 70.798,05 zł .

Pozwana spłaciła z tego kwotę 3.772,84 zł tj. cztery rat po 943,21 zł

W związku z zaprzestaniem spłacania kredytu bank wypowiedział umowę i wystąpił do sądu o zapłatę , wymagalnego zadłużenia w wysokości 82.883,06 zł na co składa się \\:

- niespłacony kapitał wysokości 69.504,81 zł ;

Odsetki umowne w wysokości 12.243,36 zł ;

Odsetki umowne za opóźnienie w wysokości 68,38 zł

-opłaty umowne w wysokości 1066,51 zł

Sąd Okręgowy uwzględnił powództwo w całości.

Apelująca podniosła dwa zarzuty .

Zarzut naruszenia prawa materialnego, tj, art. 38 i art. 39 Kodeksu cywilnego poprzez nieuzasadnione przyjęcie przez Sąd I instancji, iż doszło do zawarcia umowy pomiędzy stronami procesu o treści wynikającej z dokumentu umowy, przedłożonego do pozwu, pomimo że, powodowy bank nie był należyście reprezentowany przy zawarciu umowy, podpisanej przez pozwaną;

Zarzut ten okazał się nieuzasadniony.

Umowa zawarta z pozwaną została podpisana od strony kredytodawcy przez pośrednika kredytowego (...) sp. Z o.o., reprezentowanego przez pełnomocnika D. K.. Ponadto pod umowę widnieje jeszcze podpis A. W. pod którą zawarto adnotację:”Agent(pośrednik kredytowy – K. S. W. z siedzibą ul. (...), (...)-(...) P. któremu Bank na podstawie umowy powierzy wykonywanie czynności faktycznych związanych z zawieraniem umów o produkty bankowe.”

Faktem jest , że powód nie przedłożył , ani umowy o pośrednictwo kredytowe z spółką (...), ani umowy z pośrednikiem kredytowym (...),, nie dołączono także pełnomocnictwa do zawarcia umowy w imieniu banku.

W ocenie Sądu Apelacyjnego pomimo tego zarzut nieważności umowy jest nieskuteczny,

Należy wskazać, że zgodnie z art. 97 k.c. osobę czynną w lokalu przedsiębiorstwa przeznaczonym do obsługi publicznosci poczytuje się w razie wątpliwości za umocowaną do dokonywania czynności prawnych, które zazwyczaj bywają dokonywane z osobami korzystającymi z usług tego przedsiębiorstwa. Jak przyjął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 maja 2002 r.,((...), OSNC 2003, Nr 5, poz. 66) art. 97 k.c. może mieć zastosowanie do osób podpisujących w imieniu banku umowę kredytową.

Przepis art. 97 k.c. odnosi się do wszystkich osób, które mają faktyczną możliwość dokonywania czynności prawnych w obiektach przedsiębiorstwa i ma zastosowanie zawsze, gdy przedsiębiorstwo nie poinformowało w sposób wyraźny

swoich klientów o tym, że konkretne osoby czynne w jego lokalu nie są umocowane do zawierania umów. Chodzi więc tutaj o każdą osobę, która została umocowana do obsługi publiczności. Nie ma przy tym znaczenia, czy osoba ta faktycznie posiada umocowanie, czy też umocowania takiego nie ma albo działa, przekraczając granice umocowania.

W ocenie sądu analiza materiału dowodowego wskazuje na to, że pozwana nie kwestionowała, że umowa została podpisana w siedzibie przedsiębiorstwa nie zaprzeczyła również twierdzeniu powoda, iż pośrednik właśnie taką osobą był. Ponadto, pozwana podpisała dyspozycję uruchomienia kredytu i przystąpiła do realizacji kredytu bowiem spłaciła pierwsze trzy raty, co świadczy o tym, że wówczas nie miała wątpliwości, co do ważności zawartej umowy. Zatem umowa zawarta między stronami pozostaje skuteczna, zaś argumenty i zarzuty pozwanej są całkowicie nieracjonalne i nielogiczne. Również fakt wykonania umowy ze strony powoda nie budzi w tej sytuacji żadnych wątpliwości i został udowodniony.

Natomiast w ocenie sądu apelacyjnego uzasadniony był drugi z zarzutów apelacyjnych, zarzut naruszenia prawa materialnego, tj. art. 385^{1 2} Kodeksu cywilnego poprzez brak należytego rozpoznania przez Sąd I instancji zarzutu bezskuteczności wobec pozwanej jako konsumenta, który nie miał możliwości negocjacji postanowień umowy - w zakresie, w jakim umowa zastrzega pozaodsetkowe koszty udzielonego kredytu konsumenckiego.

Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszają jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Bank wypłacił pozwanej z kwoty 70.798,05 zł - 43.580 zł ponieważ policzył sobie prowizję wysokości – dla banku – 12.035,67 zł i prowizję dla pośrednika = 12.818,38 zł . Łącznie 24.854,03 zł Pozwana zakwestionowała zapisy umowy dotyczące prowizji.

Sąd Okręgowy przyjął iż skoro wysokość prowizji nie przekracza wysokości określonej w art. 36a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (obecnie tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 1083 z późn. zm.), to brak podstaw do kwestionowania tego zapisu i uznawania go za abuzywny.

Sąd Apelacyjny poglądu tego nie podziela.

Przede wszystkim Sąd Apelacyjny podziela w całości i akceptuje tezę zawartą w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2021 r., iż okoliczność, że pozaodsetkowe koszty kredytu konsumenckiego nie przekraczają wysokości określonej w art. 36a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (obecnie tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 1083 z późn. zm.), nie wyłącza oceny, czy postanowienia określające te koszty są niedozwolone (art. 385¹ § 1 k.c.).

Rażące naruszenie interesów konsumenta oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję, na niekorzyść konsumenta praw i obowiązków wynikających z umowy, skutkujące niekorzystnym ukształtowaniem jego sytuacji ekonomicznej oraz jego nierzetelne traktowanie (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2006 r., I CK 29705, nie publ., z dnia 15 stycznia 2016 r., I CSK 12515, OSNC - ZD 2017 Nr 1, poz. 9; z dnia 27 listopada 2015 r., I CSK 94514, nie publ., z dnia 30 września 2015 r., I CSK 80014, nie publ., z dnia 29 sierpnia 2013 r. I CSK 66012, nie publ.).

Nie ulega wątpliwości, że oceniając rozsądnie tą sytuację pobranie prowizji w wysokości prawie 25.000 zł od kredytu w wysokości 70.800 zł jest niewątpliwie rażąco wygórowaną prowizją i narusza słuszny interes konsumenta, a nie ulega też wątpliwości, że pozwana kredyt ten pobierała jako konsument i co również jest niewątpliwie nie uzgadniała tego zapisu o prowizji indywidualnie.

Tak wysoka prowizja jest niewątpliwie abuzywna i tym samym zapis dotyczący prowizji powinien być wyeliminowany z umowy.

Zgodnie bowiem z art. 385⁽¹⁾ § 2 k.c. niedozwolone postanowienie umowne nie wiąże konsumenta, co uzasadniania jego bezskuteczność od samego początku, którą sąd uwzględni z urzędu (por. wyroki Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 26 października 2006 r., C - 24308, w sprawie E. M. C. przeciwko C. M. M., i z dnia 1 października 2015 r., C - 34814, w sprawie M. B. przeciwko S.C. (...) SA; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2007 r., (...), OSNC 2008 Nr 7-8, poz. 87, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 2014 r.,(...), nie publ.).

Dodatkowo można wskazać , że wysokość prowizji jest związana z długością trwania umowy. Im dłuższa umowa tym prowizja powinna być wyższa co jest związane z długością obsługiwanego kredytu. W niniejszej sprawie bank wypowiedział umowę kredytu zawartą w dniu 27 kwietnia 2015 r. pismem z dnia 31 stycznia 2016 r , a więc po nie całym roku trwania umowy . Okoliczność ta ma również niewątpliwie wpływ na uznanie zapisu o wysokości prowizji za abuzywny.

Przy czym sąd Apelacyjny nie podziela stanowiska skarżącej , że zapisy o prowizji należą do postanowień określających główne świadczenia stron , co w razie stwierdzenia ich abuzywności prowadziło by do unieważnienia umowy.

W orzeczeniach (...) i (...) Sąd Najwyższy stwierdził , że wynagrodzenie prowizyjne (prowizja), stanowiące wynagrodzenie z tytułu udzielenia pożyczki, przewidziane w umowie pożyczki, do której mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 1083 z późn. zm.), nie jest świadczeniem głównym w rozumieniu art. 385⁽¹⁾ § 1 k.c.

W uzasadnieniu tego stanowiska Sąd Najwyższy wskazał , że: „sformułowanie określonego postanowienia umownego kreującego świadczenie na rzecz przedsiębiorcy w sposób, który może wprowadzać konsumenta w błąd co do jego obowiązków i skutków gospodarczych, samo przez się nie daje jeszcze podstaw do tezy, iż już tylko z tego względu wchodzi w rachubę wyłączenie, o którym stanowi art. 385¹ § 1 zd. 2 k.c. (art. 4 ust. 2 Dyrektywy 93/13/EWG). Wskazana podstawa prawna wyłączenia dopuszczalności badania abuzywności wystąpi, gdy tego rodzaju świadczenie ma charakter świadczenia głównego. Natomiast w stanie faktycznym sprawy przewidzianego w umowie świadczenia pod postacią wynagrodzenia prowizyjnego (prowizji) nie można identyfikować ze świadczeniem głównym w przedstawionym wyżej normatywnym rozumieniu, ponieważ umowa nie definiuje tego rodzaju świadczenia i nie określa zasad jego wyliczenia oraz wzajemnego świadczenia pożyczkodawcy z tego tytułu, które w dodatku - byłoby niezależne od typowego w takiej umowie świadczenia konsumenta w postaci odsetek. Brak wskazania tych elementów w umowie, na podstawie których możliwe byłoby powiązanie wynagrodzenia prowizyjnego ze wzajemnym świadczeniem pożyczkodawcy, stanowi przeszkodę do uznania go za świadczenie główne”.

W związku z tym do zapisu o prowizji mają zastosowanie zapisy o abuzywności z art. 385¹ k.c. i to niezależnie od tego czy zostały sformułowane w sposób jednoznaczny czy też nie , ale nie prowadzi to do nieważności całej umowy. Prowadzi to jedynie do tego , że można wyeliminować z umowy zapisy uznane za abuzywne , a w pozostałym zakresie umowa nadal obowiązuje.

Sąd Apelacyjny rozważał również ewentualną możliwość obniżenia prowizji , uznał jednak , że brak ku temu podstaw. W ocenie Sądu nie można bowiem w żaden sposób promować banku jako przedsiębiorcy.

Stanowiłoby to bowiem w istocie niczym nieuzasadnione uprzywilejowanie powodowego banku, który inkorporując do umowy niedozwolone postanowienia mógłby realnie liczyć, że w przypadku ich wyeliminowania mogłyby one zostać zastąpione innymi postanowieniami, także dla niego korzystnymi.

Dlatego sąd uzna , że zapis abuzywny o prowizji należy wyeliminować w sposób całkowity z umowy.

Sąd Apelacyjny nie uznał , za zasadne zwracanie się w tej sprawie z pytaniami prejudycjalnymi do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny uznał , iż apelacja pozwanej zasługiwała na częściowe uwzględnienie i na podstawie art. 386§ 1 k.p.c. w punkcie I zmienił wyrok Sądu I Instancji ,.

W pozostałym zakresie uznał , że apelacja jest nieuzasadniona i na podstawie art. 385 k.p.c. ją oddalił.

W punkcie III wyroku Sąd nakazał ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Apelacyjny w P.) kwotę 1.243,50 zł stanowiącą częściowy zwrot (w części w jakiej pozwana wygrała sprawę) opłaty od apelacji od którego pozwana była zwolniona.

Sąd nie obciążył pozwanej kosztami zastępstwa procesowego powoda w instancji odwoławczej na podstawie art. 102 k.p.c.

Ponieważ pozwana była reprezentowana przez pełnomocnika z urzędu Sąd Apelacyjny w punktach V i VI wyroku rozstrzygnął również o kosztach zastępstwa procesowego.

Pozwana wygrała sprawę w 30% w związku z tym Sąd Apelacyjny zasądził od powoda na rzecz pełnomocnika z urzędu ustanowionego dla pozwanej kwotę 1.215 zł stanowiącą wartość 30 % stawki wynikającej z § 2 pkt 6 w zw. z § 10 u8st 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r w sprawie opłat za czynności radców prawnych(Dz.U.2018 r. poz. 265).

Natomiast w tej części w jakiej pozwana przegrała apelację tj. w 70% koszty tej pomocy zostały zasądzone od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w P.) w wysokości 3099,60 zł na podstawie § 8 pkt 6 w zw. z § 16 ust. 1 pkt. 2 i w zw. z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.(Dz.U. z 2019 r poz. 68).

Ryszard Marchwicki

"Niniejsze pismo nie wymaga podpisu własnoręcznego na podstawie § 21 ust. 4 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej jako właściwie zatwierdzone w sądowym systemie teleinformatycznym"

St. sekr. sąd. Katarzyna Surazyńska